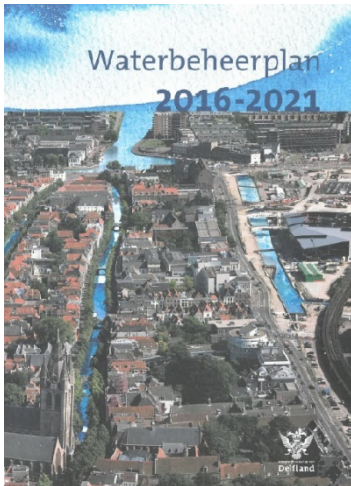

PROCESVOORSTEL WBP6 (2022-2027)

Inleiding

Dit is het Procesvoorstel voor het Waterbeheerprogramma 2022 t/m 2027, afgekort WBP6. Dit is de opvolger van het huidige van kracht zijnde Waterbeheerplan 2016 t/m 2021 (WBP5). Bij het opstellen van dit procesvoorstel is gebruik gemaakt van de Handreiking, die de Unie van Waterschappen heeft opgesteld.¹ De bestuurlijke samenvatting hiervan is als bijlage bijgevoegd.

Het opstellen van een waterbeheerprogramma komt eens in de zes jaar voor. Daardoor heeft dit een sterk incidenteel karakter, wat de keuze voor een projectmatige aanpak rechtvaardigt.

Zoals bij andere projecten maken we een procesvoorstel, waarin we zoveel mogelijk kaders scheppen. Tegelijkertijd blijft het ook een gezamenlijke zoektocht om te komen tot een inhoudelijk goed en gedragen document. Dit procesvoorstel biedt hiervoor de eerste richting, maar er moet ruimte blijven om gedurende het proces bij te sturen. Het is dus een richtsnoer, geen voorschrift.

Van plan naar programma

Het WBP5 heeft zijn wettelijke basis in de Waterwet. Met de komst van de Omgevingswet vervalt de Waterwet. Daarmee vervalt niet de plicht om een WBP op te stellen. De naam wijzigt in Waterbeheerprogramma (i.p.v. Waterbeheerplan). De afkorting blijft echter WBP en aangezien het de zesde in een reeks is wordt dit het WBP6.

Het is daarbij de bedoeling het Waterbeheerprogramma zoveel mogelijk in de geest van de Omgevingswet op te stellen.² De term programma geeft daarbij weer, dat zoveel mogelijk wordt aangegeven wat we willen nastreven en wat we daarvoor gaan doen.

Uitgangspunten

Bij de totstandkoming van het WBP6 stellen wij de volgende uitgangspunten vast:

1. Watermanagement vanuit het perspectief van de leefomgeving

Delfland kiest er uitdrukkelijk voor breder te kijken dan alleen de wettelijk verplichte onderdelen voor het WBP6. Wij beschouwen de wettelijke plicht als een uitgelezen kans om het WBP6 te benutten om een breed ingestoken waterinhoudelijk programma te maken. Daarbij kijken we met een brede blik naar de watertaken van Delfland vanuit het perspectief van de leefomgeving (in stand houden, beschermen, benutten, verbeteren).³ Dit vraagt een brede betrokkenheid vanuit de organisatie.

¹ Handreiking Waterbeheerprogramma's. Van plan naar programma. Een landelijke werkgroep heeft deze opgesteld en de Uniecommissie Watersystemen (CWS) heeft deze op 7 februari 2020 vastgesteld.

² Het startpunt voor dit Procesvoorstel was de Verkenning Waterbeheerprogramma 2022-2027, opgesteld door Erik Bongaards, vastgesteld in de Stuurgroep van het Programma Implementatie Omgevingswet.

³ Dit is conform de leidende principes van de Watervisie die de VV op 14 februari 2019 heeft vastgesteld: "We willen een **duurzame, robuuste, volhoudbare inrichting** van de leefomgeving. Water is integraal onderdeel van de leefomgeving en we benaderen dit vanuit **integrale samenhangende systemen**. In onze afwegingen is het **maatschappelijk belang leidend**, wentelen we geen kosten af op toekomstige

PROCESVOORSTEL WBP6 (2022-2027)

2. Denken over de grens van deze bestuursperiode

Het WBP6 gaat over de periode 2022 t/m 2027. Daarmee reikt het verder dan de huidige bestuursperiode. Dat betekent dat het huidige bestuur (zowel het college als de Verenigde Vergadering) over de grenzen van hun mandaatperiode gaat denken en handelen. Dat past bij de strekking van de methodiek van waterbeheerplannen/-programma's⁴, maar ook bij het karakter van het werk van waterschappen: robuust, gericht op lange-termijnpogingen, meer werkend vanuit heldere kaders en minder onderhevig aan de 'waan van de dag'. Ook de belangrijkste maatschappelijke trends passen hierbij, met name de klimaatverandering en de gevolgen daarvan voor water en het watersysteem.

Daarom is het belangrijk om vroeg in het proces brede bestuurlijke betrokkenheid te organiseren. Daarom vragen we de VV in te stemmen met dit Procesvoorstel. Dat biedt de gelegenheid aan de VV om aan de voorkant van het proces mee te denken. Dat past in het streven naar een **zorgvuldig besluitvormingsproces**.

Uiteindelijk stelt de VV het WBP6 uiterlijk eind 2021 vast. Het programma gaat immers over de periode vanaf 2022.

3. Benutten bestaande bouwstenen

Delfland kiest bij WBP6 ervoor om aansluiting te zoeken bij de beleidsinhoud, die al is vastgesteld of binnenkort wordt vastgesteld. We hebben met name veel ontwikkeld in het kader van de implementatie van de Omgevingswet of de bestuurswisseling in 2019. Dit zijn belangrijke bouwstenen voor het programma. Dat wat goed is, doen we niet (dunnetjes) over. Hooguit geven we een bondige samenvatting of we volstaan met een verwijzing. Zonder volledig te zijn, zien we nu al de volgende bouwstenen:

- De Watervisie met de bijhorende perspectieven (gemaakt in het kader van de Omgevingswet);
- De doelenboom (gemaakt in het kader van de Omgevingswet);
- De Strategische Verkenningen 2019;
- Iedereen aan de slag voor water. Bestuursakkoord 2019-2023;
- Begroting 2020 en Meerjarenraming 2021-2024
- Stroomgebiedbeheersplan 2022-2027 (SGBP3)⁵
- Relevante inhoudelijke documenten, bijvoorbeeld Strategie Wateroverlast.

4. Ons werk aan buitenwereld presenteren

Delfland kiest ervoor het WBP6 als kans te benutten om aan de buitenwereld te laten zien, waar we voor staan. Daarbij is het breder dan alleen een programma voor de waterbeheertaken. Ook taken op het gebied van energie, klimaatadaptatie, circulair, biodiversiteit etc. nemen we mee. Deze zijn als gevolg van brede maatschappelijke

generaties en baseren we de verdeling van de lasten volgens de volgende principes: veroorzakersbeginsel, profijtbeginsel en solidariteitsbeginsel."

⁴ De wetgever heeft bij de Omgevingswet wel de naam veranderd, maar niet de werkingsduur van het waterbeheerprogramma.

⁵ Dit is de uitwerking van de maatregelen in het kader van de KRW. Deze zijn verplicht in WBP6.

PROCESVOORSTEL WBP6 (2022-2027)

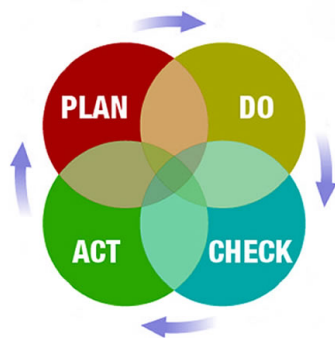
ontwikkelingen inmiddels onderdeel van ons werk geworden. Zo kunnen we onze klassieke taken (waterveiligheid, waterbeheer en waterzuivering) nu en in de toekomst beter uitvoeren.⁶

Als primaire doelgroep voor het WBP6 kiest Delfland voor de brede groep professionele betrokkenen (in goed Nederlands: stakeholders ☺). Denk aan: bestuurders en ambtenaren van andere overheidslagen (gemeenten, provincie, Rijk, EU), (project)ontwikkelaars, natuurorganisaties, wetenschappers, onderzoekers en adviseurs die op de een of andere manier betrokken zijn bij de werkzaamheden van Delfland. Voor de duidelijkheid: de gemiddelde burger of ondernemer in ons gebied valt niet onder de primaire doelgroep, al zullen de meer geïnteresseerde of betrokken burgers/ondernemers het WBP6 hopelijk met veel plezier en interesse lezen. Daarnaast heeft het waterbeheerprogramma ook een belangrijke interne functie, bijvoorbeeld voor nieuwe medewerkers.

Hiermee wordt WBP6 één van de visitekaartjes van Delfland, naast bijvoorbeeld het Bestuursakkoord en de Watervisie, die bijdragen aan het waterbewustzijn in ons gebied.

5. Abstract èn concreet

Delfland kiest ervoor om in WBP6 te denken vanuit maatschappelijke vergezichten. Het is immers een programma voor de periode tot en met 2027. Dat sluit tevens aan bij het WBP5.

De horizon van de vergezichten kan per thema verschillend zijn, maar dienen verder weg dan de periode van WBP6 te liggen (dus na 2027). Daarnaast moet het een slag concreter zijn dan het WBP5. Dat betekent dat we ook kijken naar welke inzet Delfland kan plegen om bij te dragen aan de gewenste resultaten. Dat schrijft de wet voor specifieke onderdelen voor, o.a. de Kaderrichtlijn water (KRW). Maar ook voor de andere onderwerpen in het WBP6 streven we ernaar de inzet concreet te benoemen. Daarbij helpt de systematiek van Plan-Do-Check-Act (PDCA) (zie illustratie). Deze elementen zijn opgenomen in

de diverse planning-en-control producten.

Een algemeen aandachtspunt hierbij is dat het een zoektocht blijft hoe de balans te vinden tussen abstractie en concreetheid.

De keuze hiervoor brengt met zich mee, dat we in het WBP6 ook een systeem voorstellen om de inhoud een dynamisch en cyclisch karakter te geven. Hoe dat er precies komt uit te zien, weten we nu nog niet. Wel gelden hiervoor al de volgende uitgangspunten:

- Geen jaarlijkse cyclus naast de begrotingscyclus;
- Zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande monitoren en bestaand onderzoek.

Deze werkwijze zorgt ervoor, dat het WBP6 meer sturingswaarde krijgt dan zijn voorganger.

6. Papier èn digitaal aantrekkelijk vormgegeven (veel ruimte voor beeld)

Delfland kiest voor een gecombineerd product, zowel papier als digitaal. Daarbij kunnen we gebruik maken van de digitale mogelijkheden om dit met verschillende niveaus (meerlaags) vorm te geven. Zo kunnen we de meer algemeen en de meer specifiek geïnteresseerde lezers bedienen. Voor het 'eerste niveau', bedoeld als eerste kennismaking met het WBP6 gericht op

⁶ Zie ook de *Watervisie* en de *Strategische Verkenningen 2019*, pag. 21 en *Iedereen aan de slag voor water. Bestuursakkoord 2019-2023*, pag. 5 en 6.

PROCESVOORSTEL WBP6 (2022-2027)

algemeen geïnteresseerden, is in het product veel ruimte voor beeldmateriaal.⁷ We houden een slag om de arm, maar het streven voor dit eerste niveau is zelfs: meer ruimte voor beeld dan voor tekst. De verdere niveaus worden vooralsnog alleen digitaal, maar met een praktische printmogelijkheid. Op deze manier maken we een eigentijds product, dat logisch aansluit bij de verschillende soorten gebruikers in de doelgroep.

Link met andere trajecten

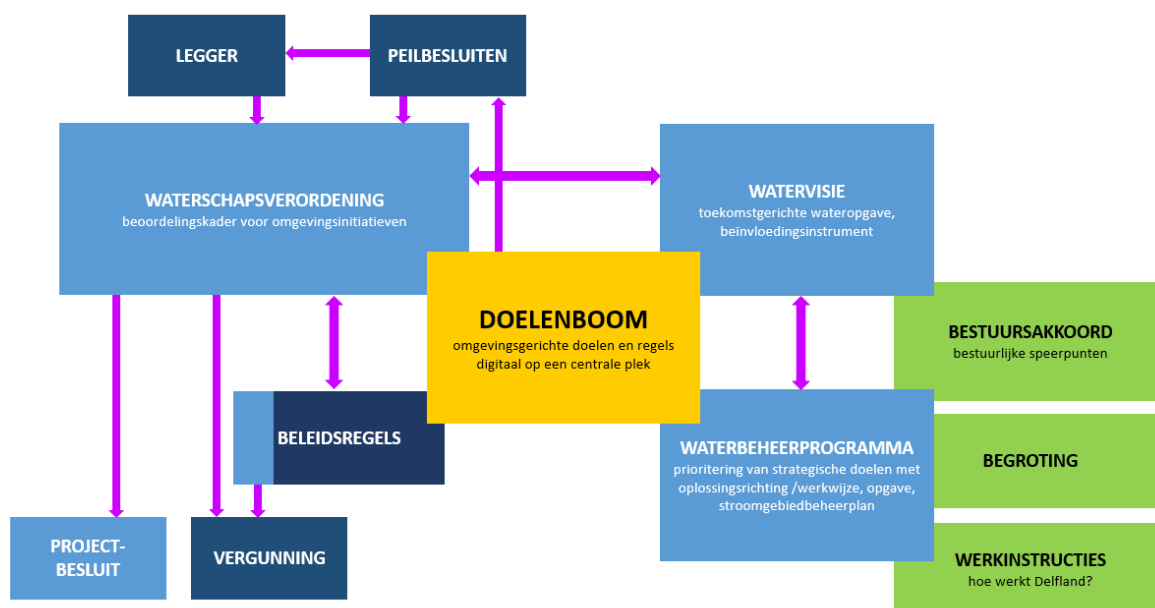
Het WBP6 heeft zijn wettelijke grondslag in de Omgevingswet. In bijgevoegde figuur is weergegeven hoe verschillende instrumenten van Delfland zich verhouden tot elkaar. De instrumenten in de lichtblauwe vlakken zijn de instrumenten die onder de Omgevingswet vallen. De doelenboom en de Watervisie zijn -reeds ontwikkeld. De Waterschapsverordening en het Waterbeheerprogramma worden de komende tijd ontwikkeld. Vanuit uitgangspunt 3 (Bestaande bouwstenen benutten) is het logisch aansluiting te zoeken bij de doelenboom en de Watervisie.

Vraag bij uitwerking WBP6: hoe passen we de doelenboom zo toe, dat we de link kunnen leggen met de programmalijnen uit de begroting, zodat we het WBP terug kunnen laten komen in de begrotingscyclus (i.h.k.v. dynamisch karakter)?

⁷ Denk aan: foto, landkaart, tekening, figuur, tabel, infographic, filmpje, factsheet, stripverhaal etcetera.

PROCESVOORSTEL WBP6 (2022-2027)

RELATIE TUSSEN DOELENBOOM EN INSTRUMENTEN VAN DELFLAND

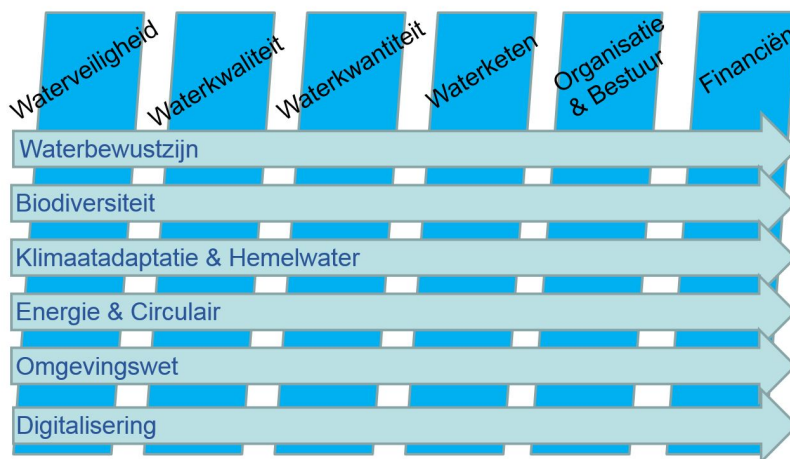

Relatie verschillende instrumenten

Inhoud

De hierboven uitgewerkte uitgangspunten hebben grote invloed op de inhoud van WBP6. Daarbij kijken we met een brede blik naar de watertaken van Delfland vanuit het perspectief van de kwaliteit van de leefomgeving. Dit doen we vanuit een brede, integrale insteek. Daarmee bedoelen we onze waterinhoudelijke taken, zoals die benoemd zijn in de namen van de begrotingsprogramma's (zie illustratie) inclusief de

ontwikkelingen die daarop van invloed zijn en waar ons belang helder is. Dus WBP6 gaat tevens in op meer strategische thema's, zoals Klimaatadaptatie, Energietransitie, Duurzaam & Circulair, Waterbewustzijn, Biodiversiteit etc. In de meeste gevallen doorsnijden deze thema's meerdere of alle begrotingsprogramma's (zie figuur).

Voor de indeling van WBP6 kiezen we de volgende niveaus of onderdelen:

I Het Kader

Dit is het meest algemene deel van WBP6, waarin we aangeven wat de hoofdtaken van het waterschap zijn en aan welke maatschappelijke doelen we willen bijdragen. Welke lange-termijnontwikkelingen zijn daarop van invloed en waar moeten we op inspelen. Dit deel is relatief kort en bevat input vanuit de bouwstenen Watervisie, Strategische Verkenningen, Bestuursakkoord, Doelenboom. Ook de vergezichten uit WBP5 kunnen we hierin benutten.

PROCESVOORSTEL WBP6 (2022-2027)

II Thema's en gebieden

We gebruiken dit deel om toe te lichten wat Delfland doet. Dat doen we enerzijds vanuit de taken en werkzaamheden van Delfland (themagericht) en anderzijds gebiedsgericht. Voor dit laatste maken we gebruik van de indeling, die in het Bestuursakkoord en de Watervisie staan: Kust, Stad, Gras, Glas.

Ook de verplichte onderdelen maken hier onderdeel van uit (wellicht met een duidelijke markering):

- Waterkwaliteit (Kaderrichtlijn water, zoals uitgewerkt in SGBP3);
- Richtlijn overstromingsrisico's; verwijzing naar Overstromingsrisicobeheersplan (ORBP);
- Natura2000;
- Zwemwater.

De meer gedetailleerde uitwerking van deze verplichte onderdelen krijgt een aparte plek in een van de meer uitgewerkte lagen van het digitale document, of we maken gebruik van een duidelijke verwijzing.

I	Het Kader	
	Vergezichten (o.b.v. Strategische Verkenningen, Watervisie, WBP5...)	
II	Inhoudelijke thema's	Gebieden
	Waterveiligheid	Kust
	Richtlijn Overstromingsrisico's (Ror)*	Stad
	Waterkwaliteit	Gras
	Kaderrichtlijn water*	Glas
	Richtlijn zwemwater*	
	Waterkwantiteit	
	Waterketen	
	Strategische thema's	
	Natura2000*	(* = verplicht onderdeel)

(* Verplicht onderdeel)

Participatiestrategie

Vanuit de geest van de Omgevingswet is het belangrijk aan te geven op welke onderdelen er participatie mogelijk en gewenst is. Voor verschillende onderdelen van het WBP6 geldt, dat ze een eigen participatietraject (hebben) doorlopen.⁸ Hiervoor gaan we geen aparte participatie vormgeven. Dit past bij het uitgangspunt dat we zoveel mogelijk gebruik maken van bestaand materiaal en geen zaken opnieuw doen. Dit neemt niet weg, dat we het belangrijk vinden om onze belangrijkste samenwerkingspartners hierbij te betrekken. Dat moet echter plaatsvinden op een daarvoor geschikt moment in het proces (niet te vroeg omdat er dan nog niets te bespreken valt; niet te laat omdat dan alles al zo goed als vaststaat). Tevens kijken we of we daarvoor bestaande platforms kunnen benutten, zoals de Bestuurlijke Watertafel.

⁸ Dat geldt met name voor de Watervisie en SGBP3.

PROCESVOORSTEL WBP6 (2022-2027)

Planning

	Procesvoorstel vaststellen	VV 23 april 2020 Commissie 7/8 april 2020 D&H 17 maart 2020
	Informatieve VV	Datum n.t.b.
	Participatiebijeenkomst stakeholders (o.v.)	Najaar 2020
	Concept-WBP6 vaststellen voor inspraak	Voorjaar 2021 (eventueel afstemmen in VV april 2021)
	Inspreekperiode WBP	6 weken Einddatum inspraak: eind juni 2021
	Verwerken zienswijzen/Nota van beantwoording/ Aanpassen WBP Afhankelijk van aard van zienswijzen VV apart informeren Participatiebijeenkomst tijdens inspraakperiode (o.v.)	Juli/Augustus/September 2021
	Vaststelling WBP6	VV december 2021 Commissie december 2021 D&H half november 2021

Interne organisatie

De bestuurlijk opdrachtgever voor WBP6 is de dijkgraaf, Piet-Hein Daverveldt. Vanuit de gekozen brede insteek is het belangrijk dat het voltallige college bij de totstandkoming betrokken is. De rol van de dijkgraaf in deze is daarom coördinerend van karakter richting D&H. Als portefeuillehouder is hij het eerste aanspreekpunt voor WBP6 vanuit de VV, vanuit D&H en voor de ambtelijk opdrachtgever(s) en projectleider. Gelet op het voorgaande ligt het voor de hand om WBP6 in de commissie BFO te behandelen (maar de VV bepaalt uiteraard haar eigen agenda).

Ambtelijk opdrachtgever is de secretaris-directeur, Pieter Janssen. Dit past eveneens bij de brede insteek van WBP6. Hij neemt de verantwoordelijkheid om de rest van de directie hierbij op een goede manier te betrekken. Als gedelegeerd opdrachtgever treedt de afdelingsmanager Strategie, Innovatie & Beleid (SIB) op: Gijsbert de Boer. Die is het dagelijks aanspreekpunt voor de projectleider WBP6. De projectleider WBP6 is Kees Paalvast, strateeg bij Delfland.

Voor de projectorganisatie is enerzijds belangrijk, dat er een brede inbreng vanuit de gehele organisatie mogelijk is en anderzijds, dat de projectorganisatie snel en efficiënt kan opereren. Om dit te bereiken stellen we de volgende driedeling voor:

1. De **werkgroep is klein en lenig**; komt met grote regelmaat bij elkaar en is verantwoordelijk voor de voortgang van het proces en de totstandkoming van het uiteindelijke product.
2. Een **brede groep meedenkers** uit de gehele organisatie komt met enige regelmaat bij elkaar om inhoudelijke input te leveren. Meedenken houdt ook in meewerken aan het eindresultaat (meeschrijven, meetekenen, meelezen...).
3. Via organisatiebrede bijeenkomsten kunnen **alle medewerkers** van Delfland hun input geven voor het WBP6.

Het WBP6 komt zoveel mogelijk met de vaste medewerkers van Delfland tot stand. Dat past bij het uitgangspunt van brede betrokkenheid vanuit de hele organisatie. Het is echter geen dogma. Daar waar nodig en gewenst is er de mogelijkheid om externe expertise in te huren, bijvoorbeeld een vormgever of tekstschrijver.

PROCESVOORSTEL WBP6 (2022-2027)

Financiën

Vanwege het incidentele karakter van het WBP6 is er geen apart budget beschikbaar voor de totstandkoming ervan. De ingezette uren komen uit de bestaande formatie. Eventuele kosten worden gedekt uit het budget Strategie. We gaan ervanuit, dat deze kosten beperkt zijn.

Communicatie

Zoals blijkt uit de gekozen uitgangspunten en de uitwerking daarvan is interne en externe communicatie belangrijk bij de totstandkoming van het WBP6 (proces en eindproduct). Dat vraagt om expliciete expertise op communicatiegebied in de projectorganisatie.

Risico's

Uiteraard kunnen zich verschillende situaties voordoen, waardoor de totstandkoming van het WBP6 in gevaar komt. In al die gevallen zal naar bevind van zaken een zo goed mogelijke oplossing worden gezocht. In het uiterste geval zou het kunnen voorkomen, dat Delfland niet op tijd zijn waterbeheerprogramma 2022-2027 heeft vastgesteld.

Bijlage: Bestuurlijke samenvatting Handreiking Waterbeheerprogramma